

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) félelem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) félelem. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

Ma Rákosi Mátyás beszédét közvetíti a rádió

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének ülése

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége október 27-én ülést tartott, amelyen Rákosi Mátyás mondott beszámolót. A beszédét a Petöfi- és a Kossuth-rádió szombaton este 7 órakor közvetíti.

Magyar államiérfiak táviratai a Csehszlovák Köztársaság megalapításának évfordulója alkalmából

A Csehszlovák Köztársaság megalapításának évfordulóján Rónai Sándor, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke Klement Gottwaldhoz, a Csehszlovák Köztársaság elnökéhez táviratot intézett, amelyben jókívánságait fejezi ki a csehszlovák népek, hogy továbbra is sikerrel építse hazájában a szocializmust és vegye ki részét a nagy Szovjetunió vezetésével folyó békeharcból.

Dobi István, a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának elnöke Antonín Zápotocký, a Csehszlovák Köztársaság miniszterelnökéhez intézett táviratában a baráti csehszlovák néppel való együttműködését fejezi ki a nemzeti ünnep alkalmából.

Kállai Gyula, a Magyar Népköztársaság külügyminisztere William Siroky, a Csehszlovák Köztársaság miniszterelnök-helyettese és külügyminiszteréhez intézett táviratában kívánja a testvéri csehszlovák népek, hogy továbbra is sikeresen harcoljon az imperialista háborús gyűjtőgátok és azok ügynökei ellen, az emberi haladásért és a népek szabadságáért.

Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl megbeszélése 1150 nyugatnémetországi dolgozóval

Berlin: Wilhelm Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke és Otto Grotewohl miniszterelnök fogadta a nyugatnémetországi dolgozók 1150 tagú küldöttségét — írja a Neues Deutschland, a Német Szocialista Egységpárt lapja. Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl a hatóság meghívására, felelősen részletesen választott a nyugatnémetországi dolgozók képviselőinek kérdéseire.

Reimann, a Német Kommunista Párt elnöke is.

A Neues Deutschland megállapítja, hogy az értekezlet a német dolgozók akcióegységének jegyében folyt le, ez az első ilyen természetű akcióértekezlet, amelyet eddig Németországban tartottak. A megbeszélés eredménye nagymértékben hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a béke és a demokrácia eszméi Nyugat-Németországban is érvényesülhessenek.

Az ENSZ politikai bizottsága folytatta a szovjet nyilatkozat-tervezet feletti vitát

New-York: A Politikai Bizottság október 26-i délutáni ülésén Ausztin, az USA küldötte megismételte megszokott rágalmozó kijelentéseit, a Szovjetunió javaslatairól. Gyűlölettel beszélt a stockholmi felhívásról és megsértette az amerikai Baruch-tervet, a monopolista atomtröszt létesítését. Elutasította azt a szovjet javaslatot is, hogy harmadával csökkentse a fegyveres erőket és visszautasította a békeegyezmény megkötéséről szóló javaslatot.

Több amerikai esatóság küldött hozzászólása után Kiszlev, a bjelorusz szovjet szocialista köztársaság küldötte bírálta az ausztráliai küldött rágalmozó felszólalását és ekmányokon alapuló adatokkal bizonyította, hogy a fennálló feszültség oka az amerikai kormány által diktált vad fegyverkezési verseny. Kiszlev ezzel a politikával szembeállította a Szovjetunió békés politikáját és felhívta a bizottságot, hogy fogadja el a szovjet küldöttség által előterjesztett nyilatkozattervezetét.

Olyan erők fejlődtek ki a világon, amelyek megakadályozhatják a háborút

A Béke Hívei állandó bizottsága elnökségének nyilatkozata

Prága: A béke hívei állandó bizottságának elnöksége prágai üléséről kiadott közlemény kiméli, hogy október 25-i, 26-i ülésein megtárgyalta a Béke Hívei II. Világkongresszusa napirendjére vonatkozó javaslatokat, amelyeket több országos békebizottság és fontos személyiségek nyújtottak be.

A közleményben az elnökség melegeggedéssel üdvözli a széleskörű részvételt és elhatározta, hogy továbbítja a kongresszus napirendjére vonatkozó javaslatokat a Béke Hívei II. Világkongresszusához. Az elnökség ezt a határozatot abban a meggyőződésben hozta, hogy a békeért folytatott közös és eiszánt harc érdekében valamennyi fel fogás megférhet egymás mellett a kongresszuson belül.

A közlemény továbbá megállapítja, hogy Angliában megtörténtek a kongresszus világfontosságának megfelelő intézkedések a munka biztosítására és ezért üdvözli a brit békebizottságot.

A továbbiakban a közlemény hangsúlyozza: A béke hívei az első pillanattól fogva teleplezték a háborús uszítók tevékenységét és

chberségre hívták fel a népeket. — A mostani viszályok súlyosbítják az országokat fenyegető veszélyt. A béke hívei tudalában vannak, hogy olyan erők fejlődtek ki a világon, amelyek megakadályozhatják a háborút, ha a népek egy-

ségbe tömörülnek és eiszánt akaratlaltal megvédik a békét. A sheffieldi békevilágkongresszus munkája eredményével nagyjelentőségű hozzájárulás lesz az egész világnak a béke biztosítására irányuló erőfeszítéseinkhez.

Berlinben tartják az első német békevédelmi kongresszust

Berlin: A Német Demokratikus Köztársaságban a béke harcainak első német kongresszusát november 4-én és 5-én Berlinben tartják. A kongresszus előkészületeivel kapcsolatban a demokratikus Németország nemzeti frontja országos tanácsának elnöksége felhívással fordul a nemzeti front minden bizottságához. A felhívás hangsúlyozza, hogy a német nép számára a Németország demokratikus egységéért és nem-

zeti függetlenségéért vívott harc elválaszthatatlanul összefügg a békeért folytatott harccal.

A demokratikus Németország nemzeti frontja országos tanácsának elnöksége harca szölija fel minden bizottságot a prágai tanácskozásán kidőgozott javaslatok megvalósításáért. Az első német kongresszus tiszteletére a Német Demokratikus Köztársaság dolgozói körében tömeges munkaverseny indult.

60 ország küldöttei a II. békevilágkongresszuson

London: A Sheffieldben november 13-án megnyitó békevilágkongresszusra már eddig 60 ország 1900 küldötte jelentette be részvételét.

A kongresszus ülései 9 órától 12-ig és délután 14 órától 19 óráig fognak tartani. Szombaton a kongresszus csak délelőtt ülésezik.

A hajdú-bihari községek lelkes ünnepe volt a tanácsok megalakulásának napja

Ünnepélyes külsőségek között tartotta alakuló ülését Balmazújváros község most megválasztott tanácsa. A dolgozó parasztok, akik régen a báró Semsey kíméletlen kizsákmányolásának voltak áldozatai, ezen a napon végleg kezükbe vették sorsuk irányítását. A szépen felszerített községháza tanácstermet zsűfőséig megtöltöttek az érdeklődő dolgozó parasztok, akik valamennyien résztvettek a tanács alakuló ülésén. Amikor az új tanácstagok átvették megbízólevelüket, elsőprő erővel tört fel a meglepetéskből a lelkes taps és eljenzés. Majd egymásután mondták el rövid üdvözlő beszédüket, a Párt és a tömegszervezetek megbízottai.

Dobi Istvánné szilkyvízvári munkásnő a munkásosztály harcoss üdvözlétet tolmácsolta a dolgozó parasztságának. Elmondotta, hogy a mulban a grófok és a Vásáry-féle kulákok fogd-megjeli ültek a községházán és üldözték a dolgozó népet. Ma a dolgozók jelöltjei kerülnek a községi tanácsba, amelynek elnöke Béke János dolgozó paraszt lett. Béke Jánost mindenki ismeri Balmazújvároson. Egy éven keresztül volt itt vezetőjegyző. Valamikor még a Hortobágyon pásztorkodott, s ma biztos kézzel irányítja a falut a boldogulás útján.

II. Nagy Gábor, a tanács helyettes elnöke a felszólalásokra válaszul elmondotta, hogy 17 évig eszedkedett a Vásáryak birtokán.

— Nem szívesen emlékezek vissza ezekre az időkre. Bözeg megváltozott az életem a felszabadulás után. Községünk termelőcsoportjának a *Vörös Csillag* nével egybe alapítottuk a kultúr és kormányzatunk jövőtől tagja lehettem a Szovjetunióban járt parasztküldöttségnek. Ott láttam, hogy a dolgozó ember boldogulásának egyedüli útja a szocializmus. Mi követjük a nagy Szovjetunió példáját. Példának említhetem a közel fél-

millió forintos költséggel felépült balmazújvárosi bölcsődét. Itt és ehhez hasonlót csak a Szovjetunióban láttam. Azonban a bölcsőde nem az egyedüli intézmény, melyet a népi demokraciától kapott községünk megnyitott a korszerűen felszerelt napközi otthon, betonjárdák kerültek az eddigi sártenger helyére és a tanácsválasztás tiszteletére pompásan felszerelt kultúrtermet avattunk. Új dűlő, és beköszutak épülnek és a rég hiányolt községi fürdő is épül már. Eddig sokban megváltozott már Balmazújváros képe, az új tanács pedig méginkább azon lesz, hogy jobban megváltozzék.

Told község

dolgozó parasztsága is új közigazgatást kapott a tanács megalakulásával. Amint azt *Daróczi Józsefné* mondotta, aki az MNDSZ nevében szólalt fel: — Nem kell már kilométereket gyalogolni Mezőpeterdre, hogy ügyeinket elintézzük. Van már tanácsunk, akik közülünk kerültek ki, mi választottuk meg őket. Új községházat is kaptunk.

Az alakuló ülésen megválasztott *Baráthölgyi Károlyt*, a tanács elnökét szeretettel köszöntötték a község dolgozó paraszt-

jai. *Béres János* tanácstag azt mondotta:

— A munkásosztály küldte hozzánk *Baráthölgyi Károlyt*, aki mint motorszerelő dolgozott ez előtt. Most elnöknek választottuk. A mi ügyünket fogja képviselni a tanácsban. A népi demokraciánk alapköve a megbont-hatatlan munkás-paraszt szövetség.

A toldi községi tanács alakuló ülésén megjelent *Román László* református lelkész is, aki kijelentette, hogy a tanácsot munkájában teljes erejével támogatni fogja.

Mikepárcsán

A községi tanács alakuló ülésén Kovács József dolgozó paraszt elmondotta, hogy az orvosi rendelő, napközi otthon és új kutak után most tanácsot is kapott a község. Nem a fősztábiárok béronei ülnek a község házában, hanem olyanok, mint Almási Lajos a termelőcsoport tagja, népe.

Sápon

is pénteken alakult meg a községi tanács. Az alakuló ülésen a Bihartorda község tanácsa, mely tanács tagokon és a község dolgozó parasztjain kívül népes kül-

Országszerte megalakultak a községi Tanácsok

Oktober 26-án és 27-én az ország valamennyi községében ünnepélyes keretek között megalakultak a helyi Tanácsok. A helyi választási bizottságok elnökei a községekben kihirdették a választás eredményét és átadták a megválasztott tanács tagoknak a megbízóleveleket.

Vadállati kegyetlenséggel bánnak Makronizosz szigetén fogvatartott katonákkal

Athén: A görög hadsereg vezérkara nyilatkozatot tett, amelyben „ragalmazással” vádolja a Demokratikus c. lapot azokkal a tudósításaival kapcsolatban, melyek a Makronizoszon fogvatartott 68 katonával folyó vadállati kegyetlenségekről szólnak. A Demokratikus válaszul erre a nyilatkozatra részletes adatokat tett közzé a 68 katoná sorsáról. Attól a perctől kezdve, hogy megérkeztek Makronizoszra, a katonákat elkülönítették és őrizték különböző

Átalakul a SZÜVOSZ szervezete

A SZÜVOSZ igazgatósága és felügyelőbizottsága együttes ülést tartott Dögei Imre elnökletével. A főtitkári beszámoló Dögei Imre, a SZÜVOSZ főtitkára tartotta, aki többek között rámutatott arra, hogy a jövőben a szövetségi tagság széles tömegeire támaszkodó, tevékeny népi ellenőrzést kell kifejleszteni, nagyobb gondot kell fordítani a földművelőszövetkezeteknek a növénytermelés fejlesztéséről kiadott minisztertanácsi határozat ismertetésére. Az egy községben lévő sok elmaradott kis földművelőszövetkezeti boltot egyesíteni kell korszerű, nagyobb, áruházszerű üzlettel.

A helyi tanácsok megalakulásával a földművelőszövetkezeti mozgalom szervezetében is alapvető változások következnek be. Számos helyi tanács alakul meg, amelyek központok a földművelőszövetkezetek önálló megyei szövetségévé alakuljanak át, a jövő év elején pedig a megyei szövetségi szervezethez kiegészítésként új járási kirendeltségei létesüljenek.

Tovább kell folytatni az alkalmazottak felülvizsgálását és könyvtárakat el kell távolítani a

A koreai néphadsereg hadijelentése

Oktober 26: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság népi hadserege főparancsnokságának október 26-i hadijelentése közli, hogy a népi hadsereg egységei továbbra is valamennyi frontszakaszon védelmi harcokat vívnak az amerikai és dél-koreai csapatok ellen. A népi hadsereg egységei a Phenjantól északra és északkeletre fekvő körzetekben megtartották védelmi állásaikat.

Ezután tartotta meg a Tanács első ülését, amelyen már meghatározták a Tanács előtt álló legközelebbi feladatokat. Ezekben az üléseken választották meg a Tanácsok a végrehajtó bizottság tagjait, akik majd két tanácsülés között az ügyek intézését irányítják.

büntényekért elítelt katonákra bízta — írja a lap. A foglyokat különleges bódékban tartják és minden módon kínozzák őket. Ez a vadállati bánásmód október 9-ig tartott, amikor a foglyok öngyilkossági kísérletet tettek: füvegcséppel felválták ütőereiket. A kínzások következtében a foglyok közül többen súlyos állapotban kórházban fekszenek.

A Demokratikus követeli, hogy a kormány küldjön különleges bizottságot valamennyi párt képviselőiből Makronizoszra.

földművelőszövetkezetekből az osztályidegen, ellenséges elemeket. A tagságot anyagilag is érdekelte tenni a földművelőszövetkezetek működésében. Ezért a földművelőszövetkezeti üzletrészek névértékét a jelenlegi 10 forint helyett 50 forintra, a nem kereső családtagok üzletrészt pedig 20 forintra kell megállapítani. Rendszeresen biztosítani kell a vásárlási visszatérítéseket és az üzletrészek után járó térítéseket visszafizetését.

Keresztes Mihály államtitkár hozzászólása során rámutatott annak fontosságára, hogy a földművelőszövetkezeti tagságot minél nagyobb számban mozgósítsuk a szövetségi munkák elvégzésére.

A hozzászólások után a főtitkári beszámoló alapján a tanács a II. Országos Küldöttgyűlés elé terjesztette.

Novemberben valamennyi földművelőszövetkezet tartson együttes igazgatósági és felügyelőbizottsági ülést, amelyen ismertesék ezt a határozati javaslatot, tárgyalják meg az elért eredményeket és mutassanak rá a hibákra és hiányosságokra.

Az ellenség veszteségei ellenére sem hagy fel támadásaival és friss gyalogsági erőket, valamint páncélosokat vet harcba.

A keleti partvidéken Hamhingtól északra a népi hadsereg egységei korábbi vonalaikon küzdenek a támadó ellenség ellen. Bugthengtől északkeletre a népi hadsereg egységei az ellenség nyomása alatt új állásokba vonultak.

A népek békéjének és biztonságának megszilárdításáról szóló szovjet javaslatot tárgyalta az ENSZ

New York: Október 26-án a Politikai Bizottság ülésén folytatták a deklaráció új háborúveszélyének kiküszöböléséről, a népek békéjének és biztonságának megszilárdításáról c. szovjet javaslat tárgyalását.

Younger Anglia képviselője minden erejével arra törekedett, hogy kisebbitse a szovjet javaslatok jelentőségét és egész sor rágalmazó kirohanást intézett a Szovjetunió külpolitikája ellen. A szovjet javaslat határozati része ellen tiltakozva, elvetette az atomfegyver eltiltására vonatkozó indítványt.

Több hozzászólás után A. J. Vinszki, a szovjet küldöttség vezetője szólalt fel az elnök indítványa ellen. Kijelentette, hogy véleménye szerint a szónokok feliratkozásának lezárása nem lenne célszerű. A Szovjetunió javaslatán kívül még két javaslat-tervezet van, melyek figyelmes tanulmányozást igényelnek. — Nincs értelme — mondotta Vinszki — egy-két napot megtakarítani ilyen fontos kérdések tárgyalásánál, minthogy feladatunk az, hogy a fennálló nézeteltérések ellenére valamilyen közös utat találjunk és ezért nem kell annyira sietnünk a vita lezárásával.

A bizottság úgy döntött, hogy a szónokok feliratkozását nem zárja le a délutáni ülésen. Ezután a reggeli ülést berekesztették.

Az ENSZ közgyűlésének kü-

lönleges Politikai Bizottsága október 26-i délelőtti ülésén folytatták a vitát az ENSZ tagállamai képviselői elismerésének kérdéséről.

Malik a Szovjetunió képviselője kijelentette, mind a kubai, mind az angol határozati javaslat arra törekszik, hogy feltételeket állapítson meg az ENSZ tagállamai képviselői számára, mind a két javaslat elfogadhatatlan és felesleges, minthogy már eddig elegendő feltételt áll-

pítottak meg az ENSZ tagállamai képviselőivel kapcsolatban.

A dominikai köztársaság javaslata szintén elfogadhatatlan — mondotta Malik — minthogy a nemzetközi jogi bizottság nem illetékes tárgyalni ezt a kérdést. A Szovjetunió szembehelezkedik minden olyan kísérlettel, amely feltételek elfogadatasára irányul, az ENSZ tagállamai képviselőinek meghatározására.

Az ENSZ különleges politikai bizottságának október 26-i ülése

A különleges politikai bizottság október 26-i délutáni ülésén végetért az „ENSZ tagállamai képviselőinek elismerése” c. kérdés általános vitája. Az ülésen albizottságot létesítettek, az ebben a kérdésben benyújtott különböző javaslatok tanulmányozására.

Carapkin, szovjet küldött az albizottság létesítése ellen foglalt állást. Kijelentette, hogy az ilyen albizottság egyedüli célja kétségtelenül a képviselői olyan feltételek megállapítása lesz, amelyek elfogadatasuk esetén a tagállamok belügyeibe való beavatkozást jelentenek.

A bizottság a következőket nevezte ki az albizottság tagjaivá: Argentína, Ausztrália,

Belgium, Kuba, a Dominikai Köztársaság, Egyiptom, India, Franciaország, Szovjetunió, Lengyelország, Anglia, Egyesült Államok, Uruguay, Venezuela, Ecuador és a Kuomintang-klika képviselője.

Carapkin kijelentette, hogy a korábban felsorolt okok miatt nem vehet részt az albizottság munkájában. Lax lengyel képviselő, ugyanezen okok miatt szintén visszautasította jelölését.

A bizottság elnöke helyükbe Dánia és Törökország képviselőit nevezte ki.

Később Argentína képviselője is visszautasította jelölését. Argentína képviselője helyébe az elnök Brazília képviselőjét nevezte ki.

Angol és francia sajtóvélemények Nyugat-Németország felfegyverzésével kapcsolatban

A csütörtöki angol sajtóban foglalkozik Nyugat-Németország felfegyverzésének kérdésével. A lapok nagyrésze valószínűnek tartja, hogy az atlanti egyezmény résztvevői legközelebbi tanácskozásukon tárgyalják ezt a kérdést. A Daily Worker rámutat arra, hogy Németország angol megszállási körzetében 40 ezer géppisztolyokkal felszerelt német őrsi majd a löszraktárakat és páncélkoos-telyhelyeket. Ez lényegében azt jelenti, hogy az angolok és amerikaiak megkezdik a német Wehrmacht újjáélesztését.

Az Humanité rámutat arra, hogy a Párizs-konferenciák igyekezik elterelni a francia népi figyelmét a nyugatnémet mesterkedések lényegéről és próbálja lenyeletni a közvéleményt a nyugatnémet felfegyverzés piruláját, mialatt az USA előkészíti a Wehrmacht felállítását. Az Humanité emlékeztet arra, alig egy éve jelentette ki Schuman külügyminiszter, hogy Németországnak nincs hadserege és nem is szabad, hogy legyen. Ugyálszik Franciaországban kormányzati rendszert vált a hazugság. — Azonban a háborús tervek, amelyek a Wehrmacht újjászülését célozzák megbukott a népek egyre erősödő békeakartán.

A jobboldali szocialista Populair cirkusán azt írja, hogy a párt csak „nehéz szívvel” fogadja el a kormány tervét. Ugyanakkor cikkében

hangoztatja a lap, hogy katonákat onnan kell venni, ahol tényleg vannak és nem tagadható — írja továbbá —, hogy a német katona nagyszerű harcos. A cikk a haladó francia közvéleményben hallatlan felháborodást keltett.

A Manchester Guardian a kérdésben mutatkozó francia és angol állásponttal foglalkozva utal arra, hogy Bevin a franciákkal szemben már szeptem-

berben behódolt az amerikai álláspontnak és valószínűleg most sem fogja támogatni a franciákat.

A Berliner National Zeitung megállapítja, hogy a francia kormány jól ismeri a francia nép igazi akaratát, de marshallizált kormány lévén, politikai függősége következtében a népakaratot semmibe veszi és előrelátható a hozzájárulása az amerikai parancshoz.

Beterieszték a francia nemzetgyűlésen a katonai szolgálat felemeléséről szóló törvényjavaslatot

A francia nemzetgyűlésnek a német felfegyverzésről folytatott vita után Jules Moch hadügyminiszter benyújtotta törvényjavaslatát a 18 hónapra felemelt katonai szolgálat tárgyában. Jules Moch 1953-ig 20 hadosztályt követel és 1951-től 717.000-ben szabja meg a francia hadsereg létszámát. Kijelentette, hogy semmiféle „hagotató mesterkedést” sem fogadhat el.

A „Ce Soir” hangoztatja, hogy Jules Moch terve újabb súlyos terheket hárít a francia nemzetre.

A 18 hónapos katonai szolgálat ellen az építőiparban több tiltakozó munkabeszúrtatás történt. A párisi környéki szakszervezeti szövetség felhívja a munkásokat, küldjenek minél több delegációt a nemzetgyűlés képviselőihez és írjanak alá minél több petíciót. Tüntessék a törvényjavaslat ellen minden üzemben. A munkaszüneti egységes akciója meghatározásra fogja kényszeríteni a háborús uszítókat — hangoztatja a felhívás.

EISENHOWER JAVASOLTÁK AZ ÉSZAKATLANTI HADSEREG FŐPARANCSNOKÁVÁ

Az északatlanti szövetség főtitkárának Washingtonban ülésező vezérkari főnökei javasolták, hogy Eisenhower amerikai tábornokot nevezzék ki az északatlanti háborús szövetség hadseregének főparancsnokává.

Rendőrsortúz indiai parasztekra

A Kalkuttától 150 km-re lévő Golarhat községben a kormány megbízottai a rendőrsortúz mellé erőszakkal szedték be a gabonát a parasztoktól. Négy paraszt meghalt, négy megsebesült. A rendőrség 25 embert letartóztatott.

„Szívesen adom át tapasztalataimat és munkamódszeremet a debreceni orvosoknak“

— **mondotta B. Petrovskij szovjet professor**

Az egyetemi klinika előtti terület szepen dekorálták. Nemzeti zászló és vörös zászlók, feliratok, valamint Lenin, Sztálin és Rákosi arcképei díszítették az épületeket. A főkapu fölött felírás: „Szeretettel köszöntjük vendégeinket!”

B. Petrovskij szovjet sebészprofesszor tiszteletére öltött ünnepi dísz a klinika. A neves sebészprofesszor csütörtökön este gépkocsival érkezett Debrecenbe. Vele jött felesége is. Kíséretében voltak: dr. Weil Emil az orvos-céhszervezet elnöke, dr. Bucsiná Olivér és dr. János György orvosok, akik Petrovskij tolmácsai voltak.

A klinikai átképző nagytermében dr. Juhász Géza egyetemi rektor adott vacsorát Petrovskij tiszteletére. Az ebéd 5 falain a feliratok a szovjet és magyar nép örök, megbonthatatlan barátságát, a béketábor növekvő erejét, a haladó szovjet orvostudomány vívmányait és öt éves tervünk alkotásait hirdették. A díszvacsorán dr. Juhász Géza köszöntötte elsőnek Petrovskij professzort. Örömeinek adott kifejezést, hogy ismétellen ellátogatóit Debrecenbe a neves sebészprofesszor, majd hangsúlyozta, a Szovjetunió felszabadító hadjárata tette lehetővé, hogy ma a magyar orvosok a haladó szovjet orvostudomány módszereit megismerhetik és azokat átvehetik. Bevezetésül szólt arról a békeharcról, amelyet a nagy Szovjetunió vezetésével 800 millió ember vív az imperialista agresszorok ellen.

Bartha Lajos, az MDP klinikai pártszervezete titkára a Párt nevében üdvözölte szovjet vendégeinket, majd Fülöp János, a klinikai üzemi bizottság titkára a szakszervezet üdvözlését tolmácsolta és szeretetük jeléül díszes kulacsot adott át Petrovskij professzornak.

B. Petrovskij válaszában kifejtette, hogy nagy örömmel jött Debrecenbe. „Szívesen adom át tapasztalataimat és munkamódszeremet a debreceni orvosoknak” — mondotta beszéde során.

A díszvacsora után Petrovskij professzor Loessl János vezetésével a sebészeti klinikán töltötte az éjszakát.

A SZOVJET VÉRADÁS ÚJ MÓDSZEREI

Pénteken reggel B. Petrovskij a születési klinika zsúfolásig telt előadótermében tartotta meg első előadását. Ezzel a felhívással a hallgatóság felé szól és a szovjet véradás új módszereit ismertette. A Szovjetunióban már bevált kiváló módszereket a magyar véradó szolgálat átvette és sikerrel alkalmazza. Ezeknek a módszereknek lényegéhez tartozik többek között az is, hogy a szovjet orvosok a vérvételnél is az aseptis törvényeit tartják be. Az orvosok ugyanúgy készülnek a vérvételhez és a transfúziós eljárásokhoz mintha műtétet végeznének. Elmondta Petrovskij azokat a körülményeket is, mikor kell sürgős, gyors vagy hosszított véradást végezni. Orvosi pályafutása egyik legszebb óráját is elmondta. A Nagy Honvédő Háború idején az egyik szovjetunióbeli kórházban dolgozott, a front mögött. A harcok során az egyik sebesült szovjet katonának a vért veszítette, hogy az orvosok lemondtak róla. Szívverése is megállt. Ekkor Petrovskij az artéria carotis communisbe adott vérről, bizonyos nyomás alatt, megindította a szív működését és a braciros véralomásítás sikerült. A sebesült katonának meggyógyult és ma boldog anélkül.

Ertékes előadásához többen szóltak hozzá. Petrovskij a hallgatóságnak levetítette Budapesti készített filmjét a korszerű szovjet véradás módszereiről. A lelkes hallgatóság melynek sorában főleg orvostanhallgatók voltak, az előadás végén, melleg ünnepléte Petrovskij professzort.

90 PERCES MŰTÉT

Nemcsak előadásával igyekezett Petrovskij tapasztalatait átadni a debreceni orvosoknak, hanem gyakorlatilag is. Pénteken délelőtt a sebészeti klinikán egy rákos beteget operált meg.

Pénteken 10 óra 55 perckor kezdődött a műtét. A nagy műtőben szakorvosok és orvostanhallgatók előtt végezte az operációt Petrovskij. Két neves debreceni sebészprofesszor, dr. Ladányi Józsa és dr. Loessl János asszisztált a műtét alatt. A beteg egy idősebb asszony volt, akinek súlyos nyelőcső-rönggyel kimenthető nagy gyomorrákja van. Petrovskij az operáció előtti bemutatóján a legújabb szovjet módszer szerint végezte, ami sok újat és hasznosat jelent a debreceni orvosok számára. A súlyos műtétet a legrendesebben előkészített műtőben végezték. A műtétet a legújabb oxigén belégzéshez való készülék mellett a többi szükséges műszerek is ott voltak.

A beteget nem állatták el, hanem új szovjet módszer szerint

helyi érzéstelenítéssel végezték a műtétet. A beteg a műtét ideje alatt eszméletlenül volt és a feltehető kérdésekre mindig helyesen válaszolt. Ez volt az első alkalom, hogy Debrecenben ilyen műtétet állatás nélkül végeztek. Műtét után a beteg kijelentette, hogy semmi fájdalmat nem érzett, az érzéstelenítő kitanóknak bizonyult.

Maga az operáció 90 percig tartott és Petrovskij a feltárást után a dagasztást végezte el. A gyomor eltávolítását eltekintett, mert kísérleti eredményei eddig azt igazolták, hogy a rákos dagasztást a kétoldali vagotomia elvégzése után javulást mutat.

A műtét után Petrovskij a jelenlévőknek levetítette egyik filmjét, amely egy hasonló operáció alkalmával készült.

DISZEBÉD

Délben — a sikeres műtét után — B. Petrovskij tiszteletére a városi tanács a nagyterem díszteremében díszvendéget adott. Városunk vezetői üdvözölték itt meleg szavakkal szovjet vendégeinket. Ekkor Petrovskij professzor megtekintette a város nevezetességeit, majd este az orvos-céhszervezet rendezésében tartotta meg érdekes előadását „Új irányzatok a szovjet orvostudományban” címmel. Erről az előadásról holnap számunkban adunk beszámolót.

Petrovskij professzor ma délelőtt újabb előadást tart az orvostanhallgatók részére, majd délután a hortobágyi állami gazdaságot tekint meg és este visszautazik Budapestre.

Munkafelajánlás november 7 és a békekongresszus tiszteletére

Munkaversenyben áll az ország minden üzeme és gyára. De a versenyen túl is meg van egy erő, mely feljebb és feljebb emeli a termelési grafikonokat. Ez az erő a dolgozók béke utáni vágya. Ez acélozza meg az erőt a munkások karjában, ettől megy jobban az őszi mélyszántás.

A Hajdúsági Börtényben újabb felajánlások születtek. Szatmári Sándor, Ráduly Sándor, Bölöni Béla, Tereza György és Gönczi Sándor 5 százalékkal emelték mennyiségi és minőségi munkájukat. Az átbúzó, Parkás László, Hatvani János, ifjú Kiss János békebizottsági tagok pedig elhatározták, hogy teljesítményüket az eddigi 80 százalékról 100 százalékra, tehát 20 százalékkal emelik.

A kikészítőben Csicsó Jánosné, Bíró Lajosné, Dézsi Juliánna szintén vállalták, hogy eddigi 85 százalékos teljesítményüket 100 százalékra és afölé emelik.

A debreceni Baromfifeldolgozó Vállalat dolgozói is megtették munkafelajánlásukat. Itt békebizottsági gyűlés keretében történtek a munkafelajánlások. Májkut Tiborné előadó ismertette a béke-harc jelentőségét, majd a dolgozók egymásután hozzá szóltak a felvetődött problémákhoz.

A debreceni Dohánygyár

ban is újabb munkafelajánlások születtek. Cserezhnyev Istvánné, Varga Sándorné, Cincze Vince, Tokaji Mihályné, Szentesi Jánosné 2-2 százalékos teljesítményemelését vállalták. Míg a sztáhanovista Csizsár Jánosné 4 százalékos teljesítményemelését vállalt és bejelentette, hogy a selejtet egy százalékkal csökkentti.

Nagy Mihályné, Fábán Sándorné, Kovács Magda, Juhász Róza, Imre Géza, Szilágyi Erzsébet, Pető Lajosné, Czirják Erzsébet, Illyés Ilona mind-mind 5 százalékos teljesítményemelését vállalták, hogy ezzel is erősítsék a béketáborot és minél hamarabb győzelemre vigyűk a szocializmus ügyét Magyarországon.

Dolgozóink felajánlásai a béke fegyverei — hirdette egy felirat és ez valóban így is van ebben az üzemben ahol a festi munkások mellé az ő példájukon felbuzdulva a szellemi dolgozók is megtették felajánlásukat. Így Éles Sándor és Lőrincz Róza, meg a többiek mind-mind, akiknek elsőrendű kérdés a béke ügye, akik munkájával akarják megünnepelni a díszes Októberi Forradalom ünnepét is, melyből származtak a többi eredmények, a Szovjetunió Bolsevik Pártja, a mi felszabadulásunk és szocializmust építő munkánk is.

A csehszlovák nép ünnepére

A csehszlovák nép mai nagy nemzeti ünnepén az ünneplésből részt kérnek a magyar dolgozó milliók is a proletár-internacionális, a népi demokráciák népeinek testvérisége jegyében. Ertézedeken át mesterségesen gyűlöletet szítottak a csehszlovák nép és a magyar nép között a népiellenes államférfiak, s a más népek elleni gyűlölet kellett, hogy elfeledtesse, hogy az ellenség nem a cseh munkás, vagy a szlovák paraszt, hanem önmaguk: a magyar és csak a lampolgárságát tekintve maguk nagybírtokos vagy bankár gyáros és a szolgálatban álló kormányférfiak.

A népi demokráciában ma egyformán építi boldog, szocialista jövőjét a csehszlovák és a magyar nép. A nagy Sztálin vezette béketáborban egymás mellett harcolnak a csehszlovák és a magyar munkások, a magyar földet dolgozó paraszti népe és a magyar értelmiség. Egy a célunk, egy az útunk.

Ma már tudjuk, hogy a béke frontján egymást erősítjük a természetben elárt eredeinkkel. A cseh munkás a Skoda-gyárban éppúgy dolgozik értünk, mint ahogy a felépülő Dvůr Vasmű munkása erősíteni fogja a csehszlovák népet is. A békeért vívott történelmi küzdelemben fegyverbarátunk az egész csehszlovák nép és külön-külön fegyverbarátunk a brnoi textilgyár munkása és a tátrai hegyoldal, kik szlovák juhászok, vagy a prágai egyetem tanára. Ők is éppúgy a békeért harcolnak mindennapi munkájukban, mint ahogy a debreceni bútorgyárban Fekete Sándor a békeért emeli teljesítményét, vagy ahogy Kanyári Sándor debreceni ifjúmunkás-traktorista mind több és több földet szánt s amint Lösszky Tilibor a villanygyár járműnöke szeszereket takarít meg újjá, sával a nép államának és ezen keresztül az egész béketábort erősíti.

Együtt küzdünk a békeért a csehszlovák dolgozó néppel. Emepeük a miénk is!

Hajdúszoboszlón egy este 72 röpgyűlést tartottak a békebizottsági tagok

27.000 békebizottság működik szerte az országban. Ezek a békebizottságok erejük megfeszítésével küzdenek mindannyiunk legféltettebb kincséért, a békeért. Ezek a békebizottsági tagok nemcsak a termelés legjobbjai, hanem a legötundatosabbak is. Bármelyik percben készek arra hogy tettekre váltórtassák harcos békére való elszántságukat.

Ilyen lelkes békebizottsági tagok vannak Hajdúszoboszlón, ahol a városban egyetlen este 72 békebizottsági röpgyűlést tartottak. Ezek a röpgyűléseken a béke megvédésével, a békeharc fokozásáról, az imperialista háborús agresszorok pekkol terveinek megakadályozásáról volt szó. A gyűlések jó hangulatban, a lehető legnagyobb érdeklődés mellett zajlottak le.

B. Nagy Károly hajdúszoboszlói dolgozó többek között a következőket mondotta:

— Hogy dolgozhassunk, hogy munkánkban fennakadás ne következhesen be ennek egyik elsődleges feltétele a béke. Minden lehetőségünk megvan arra a népi demokráciában hogy dolgozzunk és munkánk után tisztességesen megéljünk.

— Azonban a munka egyik előfeltétele, a békét, veszély fenyegeti. Veszélyes és még hozzá nem lebecsülendő veszély a nyugati háborús imperialista kalandorok politikája.

A másik röpgyűlésen, mely a Szilfákajta-úton, az egyik házban zajlott le, annyian jelentek meg, hogy alig fértek be a szobába. — Más helyen is nagy érdeklődést tapasztaltunk. Kigyós Lajos, az egyik röpgyűlés felszólalója például a következőket mondta:

— Rákosi Mátyás szavai julnak állandóan eszembe. „A mi elemünk a teremtő béke, az ellenség a pusztító háború.” Azt elhisszük, hogy az ellenség halálgyarósaának valóban a háború az éleme. Hiszen ebből a nép veretejé és vére árán zsebelik be és harácsolják össze milliókat.

— De ezek a véres aranyak átkot hoznak az imperialisták fejére. Olvan átkot, mely elsőpri mindenütt őket és bűnös rendszerüket, mi erősek és elszántak vagyunk fevenni a harcot a mi elemünk, a béke érdekében. Mert a béke a mi élető elemünk. Ebből fakad a teremő munka, ebből fakad a dolgozók jóléte és békeben tudjuk megvalósítani, valóra váltani a szocializmus eszméit.

A város 72 pontján tartott röpgyűléseken ilyen és ehhez hasonló felszólalások hangzóttak el. Mindenütt egygyőrttak a dolgozók a béke megvédésének jegyében.

Hajdúszoboszlón igen jól szervezték meg a békebizottságok a röpgyűléseket. És jól bevált a 10 házankénti békeagrációs brigádok szervezése is. Nagyon jó hatást váltott ki a pártönkívűl dolgozók beállítás a aktív békevédelem munkájában. Ezen a ponton a dolgozók is a termelő munka legjobbjai. Ezek a dolgozók személyes példájukkal mutattak utat a béke megvédésére a munka frontján.

Hajdúszoboszlói dolgozói már a békefátéfa szoboszlói álmásán is megmutatták béke-szeretetüket. — Díszes szalagot adtak a s'afétának és külön üdvözlőlevelét küldtek a békekongresszusra.

Asztalos Sándor előadása a rádióban

A magyar rádió Szovjet Zenei Hete a magyar rádióhallgatók hatalmas táborával megismerteti az élenjáró szovjet zene legújabb alkotásait. A páratlanul gazdag zenei műsor anyagát nagyrészt a szovjet rádió ajánlékmezei adják, több zenekari hangverseny egészíti ki a műsort. A zenei anyagot két elő-

adás fogja össze. Dr. Asztalos Sándor, a népművelési minisztérium zenei fősztályának vezetője, Debrecen volt kulturális tükora tartja az első előadást. Példaképpent a szovjet zenei

3 oldal

1950 október 28.

Pezsgő kultúrélet a szoboszlói kultúrházban

Eső áztatja Szoboszló leghosszabb utcáját, a Vörös Hadsereg utcát. A hűvös szél meg-meglobogtatja az eső áthatolhatatlan függönyét. A lombok eltakarják az utcai lámpákat, csak a csillogó beton veri vissza fényüket.

A kultúrház ablakai világosak.

Az egy hete felavatott kultúrházban már pezsgő élet folyik.

Ahogy belépünk a kétemeletes, csillogóan modern gyönyörű palotába — mert nyugodtan nevezhetjük palotának ezt a kultúrházat. Szoboszló legszebb épülete ez! — az előcsarnokban már megragad az új épületben folyó munka lendülete. Lelkes fiatalok dolgoznak a könyvtár kiegészítésén. Most hozták a régi népművelési könyvtár anyagát ide. A selejtezés első részét vég-

zik. Olyan könyvek ne kerüljenek a kultúrház könyvtárába, amelyek a régi népművelési szer-veket megbujó ellenség munkája nyomán, sajnos, évek óta ott voltak ezekben a könyvtárakban. Jónás Sándor a sarokba vágja azt a könyvet, amelyen az amerikai csillagos lobogó díszleg és harsogó betűk adják a könyv címét: *Amerika*. Az első oldalon ott a kiadó: *Az Egyesült Államok Külföldi Tájékoztató Szolgálat*.

— Minket csak ne tájékoztassanak azok, akik kémeket, gyilkosokat, szabotőröket küldtek a nyakunkra és összeesküvésekkel akartak kést dőlni a hátunkba — mondja a fiatal gimnazista.

— Ez a másik *Amerika* az igazi — és kezébe veszi *Steinbeck* könyvét. A kötet odakerül a megtartandók közé.

„A munkásság és parasztság megérdemli az igazi művészetet!”

Kultúrforradalmunknak döntő győzelme, ahogy a dolgozók bir- tokukba veszik a kultúrthonekat. A szoboszlói kultúrházban is a dolgozók a kultúra, az igazi a marx-lenini alapokon álló kultúra.

Mert nézzük csak: a hatszáz ülőhelyes előadóterem nagy színpadán a megnyitást követő napon már a *debreceni vasutas szakszervezet fülharmónikusai* hangversenyeztek. Szoboszló dolgozói töltötték meg a termet és élvezték a klasszikus zenét, amelyet eddig a mult búnsz, „kultúrpolitikájuk” elzárta előlük. Most vasárnap pedig a *debreceni Magyar-Szovjet Társaság táncsoportja*, a legjobb hajdú-bihari táncsoport látogat ki Szoboszlóra és szerepel a kultúrház színpadán. Ez a felírás áll a színpad fölött: *„A munkásság és parasztság többlet érdemét mint általában megérdemli az igazi művészetet!”*

Szólunk meg néhány szót az előadóteremről és a színpadról.

Máris ötszáz szék — valamennyi vadonatúj, egyforma — van az előadóterem földszintjén és erkélyén. Az erkélyről is jó a lelátás a színpadra, lépcsőzetesen emelkednek a széksorok.

A színpadon két függönyhátér. Még ezután szerelik fel a világítóberendezést. Mély és nagy a színpad, komoly színházi előadásokat lehet itt rendezni. A Csokonai Színház tájszínházi előadására sehol a megyében nem lesz olyan színpad, mint Hajdúszoboszlón! Négy öltöző van a színpad mellett.

Külön vetítőfülkét építettek a nagy előadóterem végében. Filmet vetíthetnek, vetített képes-

ismeretterjesztő előadásokat rendezhetnek a szoboszlói kultúrház nagytermében.

Zenekari próbaterem van a második emeleten, ahol már egy fejlődőképes szoboszlói zenekar próbál és bontja szárnyait. A kis fülharmónikus zenekarban Dózsa Ferenc tanító dirigensi és szervező munkájával egyre több dolgozó muzsikál: a hetvenes Zakar Sándor is eljött klarinétjával, hogy városi szolgálata után, amelyet mint a város be- cseuse végez, esténként zenélés- sel tegye szebbé napjait. Hallai Gyula, a pedagógus szakszervezet titkára nemcsak a zenekarban való játékkal, hanem jó szervező munkával is részt vesz a zenekar fejlesztésében és olyan munkástaggal is vannak a zenekarnak, mint Tóth Gyula.

A tágas könyvtárszobában a mai 500 kötetnek, amit nemrégiben kapott a város a népművelési minisztériumtól, a húszszorosra is elegendő. Majoros Ipolya, a könyvtár vezetője örömmel néz végig a könyvtáron. Szépen rendezett olvasóterem kapcsolódik a könyvtárhoz. A könyvtár első olvasói: Hangács Erzsébet a tejüzemről, Jónás Sándor a gimnazista, Szilágyi György fiatal traktorista, Kovács Katalin. Parkettesek a szobák, mozaiklapok fedik a padlót a nagyobb termekben és a folyosókon. Friss illatok, a festék, a fa illatai ter- jengnek még a levegőben. Muskátlík piroslik az ablakokban.

Még hűvös van a kultúrház termében, de rövidesen megszűnik a központi fűtés is. A kisebb szobákban nagy oserépkályhák állnak, ezek is ontják majd a meleget.

Múzeum is lesz a kultúrházban

Az első emeleten egy nagy terem áll még üresen. Itt lesz a szoboszlói múzeum. Anyagát dr. Balogh István, a debreceni Déri Múzeum igazgatója állítja össze.

Már megkezdte munkáját végigbongészta a városi levéltár anyagát, régi, értékes térképeket talál többek között. Az 1700-as évek elejéről való térképek még az ősi hajdúvárosnak azt a képét mutatják, amikor külön volt a lakóházak települése és külön voltak az úgynevezett „olaskertek”, ahol a szoboszlói hajdúk állataikat tartották... A debreceni Déri Múzeum anyagából különösen a raktáron levő, ki nem állított anyagból a szoboszlói eredetű leletek idekerülnek majd a szoboszlói kultúrházban berendezendő múzeumba. A szoboszlói múzeum anyaga megmutatja majd a város fejlődését, a szoboszlói mezsgé-

daság az ipar útját a régi fakétfől és a malomkötőtől a traktorállomásig és a modern malomig.

Jönnek a téli esték. A város, amelynek lakói túlnyomó többségükben dolgozó parasztok, készül a „Szabad Föld Téli Estékre”, amelyek utat mutatnak a dolgozó parasztságának a fel- emelkedés felé. Vári Lajos a lelkes szervezője a „Szabad Föld Téli Estéknek”, amelyeknek színhelye szintén a kultúrház lesz.

November 7 előkészülete

Amíg az idősebbek a „Szabad Föld Téli Esték” előadásait, vagy a természettudományi előadásorozat keretében elhangzó előadásokat hallgatják, a fia-

talok: a színjátszók, a táncosok a próbatermekben készülhetnek új műsoraikra. A kultúrház adta lehetőségek szinte forradalmasították a kultúrunkát a színjátszó csoportokban, a táncsoportokban. Felmerült a terve egy központi kultúresport szervezésének, amely a legjobbakat tömöríti majd. De az egyes tömegszervezetek, szakszervezetek kultúresportjai továbbra is megmaradnak és igazságos beosztás szerint egymástán veszik igénybe a kultúrház próbatermeit. A DISZ kultúresportja, amely például a választások előtt kilenc kultúrbrigádjával a város több helyén adott naponként műsort, már megkezdte a próbákat a DISZ ifjúmunkásai és parasztfiataljai már próbálnak a kultúresportokban. A gimnáziumi DISZ-szervezet, az úttörők, az MNSZ, az MKOSZ népi táncosai számára is bőven nyílik alkalom a munkára a kultúrházban.

November 7-re, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára ünnepi műsorról készülnek a szoboszlói kultúresportok. Tudásuk legjavát fogják adni, hogy így is kifejezzék haláljukat az új, szocialista társadalom születésnapján a forradalom győztes harcainak iránt, akiknek most a mi kultúrforradalmunk győzelmét köszönhetjük.

A kultúrház nagyterme lesz ennek az ünnepségnek is a színpadja. Csinosítják az új kultúrház termeit, folyosóit erre a nagy napra a lelkes szoboszlói fiatalok, akik között ott van Bak Józsa, a szegényparaszt gyerek, Kovács Vince, a malmi munkás fia és Doráth Lehel, a gimnazista. Az ő boldog jövőjük, amelyet már a kultúra fénye is bevilágít, 1917-ben alapozódott meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom diadalával...

A szoboszlói kultúrházban folyó lelkes munka tovább viszi előre kultúrforradalmunk ügyét. A kultúrház olyan oadaod munkása, dolgozóknak ezért, mint Kigyós Sándor, a tanács népművelési osztályának vezetője és Márton Gábor, a kultúrház igazgatója.

Békefrontoknak erős kulturális bástyája a kétemeletes szoboszlói kultúrház.

Az Üzbég és Turkmén Szocialista Szovjet Köztársaság megalakulásának évfordulója

Tegnap volt huszonhat esztendeje, hogy önálló szocialista szovjet köztársasággá alakult Üzbekisztán és Turkménia, kettő a tizenhat egyenjogú testvéri szovjet köztársaság között amelyek a Szovjetuniót alkotják.

Két nép indult el 1924 október 27-én a szocializmus útján a felemelkedés felé. A két szovjet köztársaság népe a nagy Sztálin atyai gondoskodásával

nap mint nap új sikereket ért el az építés terén és a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés minden ro- nalán.

Az üzbégek és turkmének hazája lett a szovjet háza. Huszonhat esztendő eredményeké- ben gazdag munkája után új lendülettel építik a szovjet em- berek hősies, békés, alkotó munkájában bekapcsolódva a kommunizmust.

Üzbekisztán

Az Üzbég Szovjet Szocialista Köztársaság 407.500 négyzetkilométernyi területen fekszik. Az 1939-es népszámlálás adatai szerint 6.300.000 lakosa van. Az üzbégek Közép-Ázsia legnagyobb népe. Ők teszik ki a köztársaság lakosságának zömét, de élnek az ország területén még oroszok, tadz- sákok és kara-kalpakok is. Ez utóbbiak az Üzbég Autonóm Köztársaságban az Autonóm Kara-Kalpak Köztársaságban alkotják. 1924 óta Üzbekisztán a Szovjetunió tagállama. Fővárosa Tasskent nagy ipari és kulturális központ, a lovásos lakóinak száma 185 ezer.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom felszabadította az üzbég népet a nemzeti és osztálynyomás alól és elindította a gazdasági és kulturális fejlődés útján.

A sztálini öt éves tervvel Üzbekisztán hatalmas gazdasági fejlődésnek indult. Különösen a textil, élelmiszer és könnyűipar fejlődött jelentős mértékben, de jelentős eredményeket ért el a szén, olaj és vegyipar fejlődésében is. A hatalmas vas- és acél- művek, valamint a nagy gépgyárak hatalmas mennyiségben készítik a me- zőgazdasági felszereléseket.

Üzbekisztán mezőgazdasága is a sztálini öt éves tervvel jelentős fejlődésnek indult. Eddig soha nem látott fokára. Nagyrányú csatornarendszerek építésével elértek hogy ma már több mint 800 ezer hektár földet öntöz- nek.

Az üzbég nép a kultúra és tudomány terén is nagy fejlődést ért meg. 4500 iskolájában több mint 2 millió diák tanul. Harminchat felsőfokú iskolája van és hatvanhat technikai iskolája. A lakosság egészségügyi gondozásáról 4 ezer orvos gondoskodik. Hatvan színház mutatja be rendszeresen a klasszikus irodalom alkotásait és a szovjet írók nagyszerű műveit.

Az üzbég nők, akik egyenlő jogokat élveznek a férfikkal, méltó helyet foglalnak el az ipari sztahanovisták sorában, a földművelésben, közve- lésben, a művészetben és minden más területen.

Az üzbég szakszerei harcoltak a Szovjet Hadsereg sorában, közülük 66-an a Szovjetunió Hőse címet, több mint 70 ezren különböző érdemrendeket és kitüntítéseket kaptak.

Az új sztálini öt éves terv biztosítja az ország nemzetgazdaságának és kul- túrájának további gyors fejlődését. Az új öt éves terv gondoskodik az Üzbég Szovjet Szocialista Köztársaság mezőgazdaságának további fejlődéséről és iparjának nagyrányú megerősítéséről.

Turkménia

A Turkmén Szovjet Szocialista Köztársaság Közép-Ázsiában fekszik. Nyugatról a Kaspi-tó, keletről pedig az Amu-Darja határolja. Területe 485 ezer négyzetkilométer. Lakóinak száma egymillió 300 ezer. A lakosság legnagyobb része turkmén, a többi orosz, kazah és üzbég.

A Nagy Októberi Forradalom előtt Turkménisztán hátramaradt mezőgazdasági ország és a cári birodalom gyarmata volt. Ásványi kincseit teljesen lerakták, tehát ki sem aknázták. A lakosság nagyrésze nomád állattenyésztéssel foglalkozott, hiszen az egész országban aug volt ipar. A dolgozó nép nagy szegénységben és a műveltségi színvonal igen alacsony fokán állt. A statisztikák szerint ember közül csak 7-en tudtak írni és az cinymot turkmén nék mind irástudatlanok voltak.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom felszabadította a turkmén népet és független államot ajándékozta meg. 1924-ben megalakult a Turkmén Szovjet Szocialista Köztársaság és egyenlő tagként beletett a Szovjet- unió közösségbe.

Lenin és Sztálin nemzetiségi poli- tikája, a szocialista iparosítás és a mezőgazdasági kollektivizálása Turk- méniait elmaradott országot, fejletlen ipari és kulturális szovjet köztársasággá változtatta. Megindult a gyár- ipar, és a mezőgazdaság is lényeges változások ment keresztül. A szovjet hatalom megszüntette a turkmén népet és megtanította a turkmén népet a gépesített gazdálkodásra. Hatalmas munkával kibovítotték és jelentősen kiterjesztették a termelőidőket.

Turkménisztán iparjának és mezőgazdaságának fejlődését a turkmén nép állandó kulturális fejlődése kísérte. Bevezették az általános elemi, a középkutatást és számos főiskolát alapítottak. A Turkmén Tudományos Akadémiá 40 tudományos kutató intézetet alapított és a történelmi foly- mam először foglalták össze a turk- mén nép nyelvét és szótárát.

A Párt a kormány újabb gondoskodásának jele az a határozat, mely nemrégiben látott napvilágra, amely a turkmén felsőtanú építései rendje- l. E felsőtanú újabb hatalmas föld- területeket bocsát meg a termelői munka számára és új, hatalmas felad- tást ad a turkmén köztársaság iparjának, közlekedésének, mezőgazdaságának és kulturájának. Turkménisztán a Nagy Októberi Forradalom óta hatalmas utat tett meg és a közeljövőben a fejlődése még hatalmasabb arányú lesz, mint eddig volt.

Küldötteket választunk vasárnap a magyar békekongresszusra

A régi megyeháza épületében, ahol valamikor „vitéz” Bessenyei, a nyilas főispán álmódzott még több háborúról, a dolgozók még nagyobb kizsákmányolásáról, hogy több rozsacoskorra és pezsgős vacsorára teljen az akkori idők telefonszínésznoinek, ma a kapu alatt szerény fel- írat hirdeti: **Békeiroda.**

Belépünk az ajtón és szerény fiatalember fogad bennünket: **Májkuti Tibor** a megyei Békeiroda vezetője. A falon hatalmas tábla piros felirattal: **Békét!** Mellette mosolygó gyermekfej, a jövő reménye a gyermek, melyet az imperialisták halomra gyilkolnak Koreában, de akik a boldog és ragyogó élet részesei a szocialista Szovjet- unióban és a népi demokra- tikus országokban.

A gyermekekért, a szocialista jövőért ilnek össze Budapesten a békekongresszus küldöttei. Ott lesznek ezen a nagy kongresszuson Hajdú- Bihar képviselői is.

Ők is felszólalnak majd az élet, a béke nevében. A leg- jobbak, dolgozó kis- és köz- zéparasztok, az üzemek ki- váló munkásai, sztahanovis- ták, a néphez hű értelmiség tagjai lesznek a hajdú-bihari küldöttség tagjai, akiknek ünnepélyes megválasztására 29-én kerül a sor.

Ezen a napon vasárnap minden járási székhelyen hatalmas kongresszust előké- szítő békegyűléseket tartanak. Itt dönt majd a dolgozó

nép arról, hogy kik legyenek azok, akik a községekből, jár- rásokból képviseljék mind- annyunk közös ügyét: a Békét.

A vasárnap délután megyék harcoss seregszemléi lesznek. Itt gyűjtik össze és mutatják be azokat az aján- dásokat is, melyeket a köz- ségek dolgozói készítettek szer- etettel és gondoskodással a nagy ünnepre, a békekongresszus tiszteletére.

„Sztálin segítsége a nyelvtudománynak”

MA NYILVÁNOS ÜLÉS A DÉRI-BEN A NYELVTUDÓSOK VÁNDORKÖZGYŰLÉSÉN

Tegnap délután ünnepélyes ke- retek között nyílt meg Debre- cenen a nyelvtudósok vándor- közgyűlése. A vándorközgyűlés mai műsorán szerepel Zsirái Miklós előadása „Sztálin segítsége a nyelvtudománynak” cím- mel.

Az előadás délután öt órákor kezdődik nyilvános ülés keretében.

Az ülés színhelye a Déri Múzeum előadóterme. Minden érdeklődőt szívesen lát a rendező. Délelőtt 10 órákor a munkálatok megbeszélése lesz a Böl- cseszeti Kar helyiségében.

4 oldal

1950 október 28.

Páros verseny az őszi mélyszántás ütemének fokozására

Vértess hívták Monostorpályit

Hajdú-Bihar megye dolgozó parasztsága, az állami birtokok dolgozói, termelőszövetkezeti csoportok tagjai együttesen, vállalva dolgoznak és munkálkodnak, hogy az őszi mélyszántást minél hamarabb, minőségileg is kifogástalan munkát nyújtva elvégezzék. A dolgozó parasztság törekvése oda irányul, hogy november 7-re, a dícsőséges Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára befejezze az őszi mélyszántást, a 33. évforduló tiszteletére készen akarnak lenni.

Földes indította el az újabb munkaversenyt és felajánlást, páros versenyre hívta ki Bihar-törzset, régi vetélytársát a terménybegyűjtési versenyben. Ugyanakkor vállalta, hogy november 20-ra befejezi a mélyszántást.

Az őszi mélyszántás munkájának újabb lendületet adott a községek közötti párosverseny. Egyre több község végzi párosversenyben a mélyszántást. Legutóbb Vértess hívták ki Monostorpályit párosversenyre a mélyszántás mielőbbi elvégzésére. A dolgozó parasztság versenyének győztese a magyar nép lesz, a mélyszántás sikeres elvégzése a jövő évi jobb termést alapozza meg.

Hajdú-Bihar több községe párosversenyre lép az őszi mélyszántás sikere érdekében.

Az őszi mélyszántás terén különben változatlanul a polgári járás áll, amelynek állaga már 74 százalék. A polgári járás községei élen járnak az őszi mélyszántás elvégzésében: Tiszacsécsény 90 százalék, Egyek 80 százalék, Tiszagyulánfalva 84 százalék. A polgári járás többi községe is fokozta a munkalendületet.

letet: Balogh Gábor dolgozó paraszt mondotta: — A polgári járás első akar lenni a mélyszántásban: minden községe a járásnak erre törekszik. Egymást is segítjük ha kell, a géppallosok is mellettünk vannak: a siker, az eredmény nem is fog elmaradni.

Debrecen a mélyszántás felét elvégezte

A dolgozó parasztság Debrecen határában is nagy lendülettel végzi az őszi mélyszántást. Az őszi mélyszántás mielőbbi gyors és minőségileg is kifogástalan elvégzésével a jövő évi jobb termést biztosítja a dolgozó parasztság: a dícsőséges Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára, november 7-re igyekszik elvégezni a mélyszántást. Erre komoly lehetőség van: sokkal jobban áll Debrecen a mélyszántásban, mint a bűza vetésében állott: a tanácsválasztás után kezdődött meg erősebb ütemben a mélyszántás és Debrecen jelenleg már 50 százalékát elvégezte a mélyszántásnak.

Különböző Debrecen városi mezőgazdasági osztálya négy bizottsággal ellenőrzeti a mélyszántás munkálatait. A négy bizottság felosztotta Debrecen tanyavilágát és Debrecen határát és a helyszíntre kiszállva, a tanyavilágot járva ellenőrzi, hogy halad a mélyszántás, hol van lemaradás. A bizottság három tagból áll: a városi tanács mezőgazdasági osztálya kiküldötte, a DÉFOSZ és az MNDSZ tagja. Bevonták a munkába a Debrecen határát ellenőrző 36 mezőgazdát is.

Az ellenőrzés a mélyszántáson kívül kiterjed arra is, hogy végezték-e a kalászosok őszi szántás-vetését a dolgozó parasztok, hogy folyt-e a betakarítás, a cukorrépa felszedése és elszállítás és ahol szükséges, felvilágosító, oktató és nevelő munkát végeznek, tudatosítják az őszi mélyszántás mielőbbi elvégzése fontosságát és jelentőségét az ötéves mezőgazdasági terv sikere, a jövő évi jobbtermés biztosítása érdekében. Ahol feltű-

radni. A békekongresszus tiszteletére, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom méltó megünneplésére a polgári járás dolgozó parasztsága teljesíti a vállalást, ami becsületbeli dolog is — elvégezzük a mélyszántást. Megmutatjuk — így lesz...!

Debrecen a mélyszántás felét elvégezte

nő hanyagság, vagy szabotázs észlelhető, ott a megtorlást is igénybeveszik.

A kulfokok igyekeznek szabotálni az őszi mezőgazdasági munkálatait, ezeket sorra leplezik le az ellenőrzés során. Molnár András kulfok, Fancsika 43. szabotálta az őszi vetést, Vasvári István, Nagycsere 119. ugycsere nem végezte el a búzavetést, hozzá sem kezdett a mélyszántáshoz. Czibere Bálint Fancsika 31., Karacs Sándor, Percsdülő hasonlóképpen szabotálta az őszi mezőgazdasági munkálatait, kártevő működést folytatott, a dolgozók kenyerére tört.

Ezzel szemben a dolgozó kis- és középparasztok példamutatóan dolgoznak: a terménybegyűjtésnek 200 százalékot felül tették eléget ugyanakkor idő előtt elvégzik a kalászosok őszi vetését, a mélyszántást. Dícsőretek, elismerést érdemelnek: Tiszta Lajos, Fáy-dűlő 8 holdas, Papp Sándor Belleglő 218 holdas, Dancsi János Belleglő 415. 11 holdas kis- és középparaszti, akik minden kötelezettségnek eleget tettek, a betakarítást, vetést, mélyszántást idő előtt teljesítették. A kulfokok neve a szegénytáborra kívánkozik és elveszik megérdemelt büntetésüket, addig a dolgozó kis- és középparasztiok nevét az érdemtáblán jegyizzik fel.

A kulfokok aknamunkája ellenére az egyelőre dolgozó kis- és középparasztiok példamutató munkájára nyomon Debrecen dolgozó parasztsága a termelőszövetkezeti csoportokkal együtt igyekszik november első felében befejezni az őszi mélyszántást.

Az eső sokat használt a vetésnek

Három nap óta országos eső hullott a földekre. Az őszi nagy esőzés — amely nem hozott hőcsökkenést: rendkívül hasznos a mezőgazdaságra. A kiadós eső mélyen feljuttatta a talajt, sokat javított az őszi vetéseken, megerősödött, növekedett az árpa, rozs, búza. A talaj az állandó nagy esőzés következtében tartalékokat is gyűjtött a későbbi csapadékmentes napokra.

Az őszi mélyszántást az erősen kötött talajon, a fekete földön kis-

sé megzavarta az első esőzés, sokkal több haszonnal és előnyvel járt, mint amennyi esetleges késélemet okozott. A homokos talajon az esőzés ellenére is elvégezhető volt a mélyszántás, sőt hasznos volt. A dolgozó parasztság elt is adta előnyvel. A kötött talajon, a fekete földön közvetlenül az esőzés után sokkal könnyebb és előnyösebb a mélyszántás. Jól teszi a dolgozó parasztság, ha az esőzés után rövid időre elvégzi a mélyszántást.

Izgatott a csendőraitábornagy öccse

A közelmúltban az észak-magyarországi községekben a volt „vitézekt” felkeresette Szinay Miklós budapesti tisztviselő, aki Szinay Béla volt csendőraitábornagy, a Vitézi Szék törzskapitánya édes testvére. Sorra járta a vitézeket és hivatkozva, hogy annakidején a testvére révén kaptak vitézi telket, demokratiaellenes szervezkedésre hívta fel őket, gyűlést a demokratia, gyűlést akart kelteni a demokratikus rendszer ellen. Napokon át vendégül láttatta magát a volt vitézknél és így hónapokon át munka nélkül élt, járta a falvakat és romboló, izgató tevékenységet folytatott. Hosszabb ideig lakott Nyákládházán id. Kiss József földműves, volt „vitézknél”, aki Szinay tevékeny-

sége, suttogó propagandája nyomán állandóan hallgatta a külföldi, angolszász rádió hazug híreit, majd fegyvert szerzett és rejtgetett. Fia, ifj. Kiss József meg torjesztette a külföldi rádió rágalmaikat, demokratiaellenes gúny dalokat énekelt és terjesztett. Rövidesen leleplezte a hatóság Szinai demokratiaellenes tevékenységét és most társaisal együtt a debreceni megyei bíróság elé kerültek. A büntetőtanács Szinai Miklóst izgatás büntetéséért, a hatósági és hatónapi büntetésre ítélte, id. Kiss Józsefet löfölggyver engedély nélküli tartása és izgatás miatt egyévi és hatónapi büntetésre ítélte, míg ifj. Kiss József valótlán hírek terjesztése miatt 9 hónapi büntetésben részesült.

Meleg otthon az erdőben

A múltban az erdőtelepítő, az erdőkiérmelő munkások a legmostohább viszonyok között éltek és dolgoztak. Még a nagybirtokok cselédjei is különbül éltek, mint az erdei munkások, akik erdei kalyibákban húzódtak meg éjszakára, erdei lombokon vagy kukoricaszárakon aludtak, hűségükre nem ettek meleg ételt, s nehéz munkájukat filléres éh-bérért végezték.

A népi demokráciában az erdei munkások helyzete is gyökeresen megváltozott. Jobb fizetést kapnak, szakmunkásképzésük is lehetővé vált, — gondoljunk csak a guthi erdőben levő tanfolyamra, amelynek hallgatói a pompás környezetben, jó ellátásban kezphetik magukat — de az erdőtelepítésnél vagy a kiérmelő munkájában dolgozó erdei munkások szállásviszonyai is megváltoztak.

A debreceni I. számú erdőgazdaság modernül felszerelt 28 személyes munkásszállásokat épít az erdőben. Palatetős téglaépületek emelkednek az erdő közepén. Nagy ikerablakokon ömlik be a fény a szobákba. A szállások fekvését úgy határozták meg, hogy keletre vagy délre nézzenek az épületek egyik oldalán húzódnó nagy ablakok és így barátságos, meleg otthona legyen a munkásszállás az erdei dolgozóknak.

Rendes ágy jut minden erdei dolgozóknak. Étkeztetésükről üzemi konyhán gondoskodnak. Külön raktárat rendeznek be minden munkásszállás mellett, így kapnak az erdőmunkások.

A debrecenkörnyéki erdőben már tíz ilyen modern, világos, kényelmes munkásszállást építettek.

Tűzoltóverseny lesz vasárnap Hajdúszoboszlón

Hajdú-Bihar tűzoltócsapatai a nyár folyamán tűzoltóversenyeken mérték össze felkészültségüket. A járási versenyek első és második helyezett csapatai vasárnap osztályversenyre gyűlnek össze Hajdúszoboszlón. A nagyszabású tűzoltóversenyen mintegy 250-300 tűzoltó vesz részt. Mozdony-, kocsi- és motorfeeszkendő szerelésben mérkőznek.

A versenyen megjelennek a belügyminisztérium, az országos tűzoltóparancsnokság és a megyei tanács kiküldöttei is.

Zöldel a búza 450 holdon, ahol ezelőtt csak lószóka termelt...

A debreceni I. számú erdőgazdaság püspökladányi üzemegységének területén van a Salamon-lapos. Evtizedek, de évszázadok óta víz alatt állott itt 450 holdas nagy földdarab. A felszabadulás előtt is erdőgazdasági birtok volt ez a föld. Evtizedek óta gondolkoztak azon, hogyan kellene vízmentesíteni a területet és a szántóföldi művelés számára elhódítani a víztől a földet, de sohasem történt semmi.

Az ötéves terv első esztendőjének előirányzott munkatervébe vette be a debreceni I. számú erdőgazdaság a hatalmas földdarab víztelenítését. Még májusban is térdig érő talajvíz állott a Salamon-laposon. Csak a lószóka termelt meg itt-ott. Pedig a földje jó ennek a résznek, hiszen a vizes résztől nem messze közel 18 mázsás volt a búzatermés. Minden bizonytalanságtól az a 40.000 forintos beruházás, amelynek keretében az erdőgazdaság csatornákat ásott és a Salamon-lapos talajví-

zét a csatornákon át a Hortobágy-folyóba vezette le. Három héten keresztül közel kétszáz földmunkás dolgozott a nagyszabású csatornázási munkán.

Az eredményt meghozta a hatalmas munka a víztelenített Salamon-laposon a jó földre október elején már el is vetették a búzát. 450 holdat ismét bekapcsoltunk a mezőgazdasági termelésbe.

A GYAPOT ÉS A CUKORRÉPA ŐSZI TRAGYÁZÁSA JELENTŐSEN NÖVELI A TERMÉSHOZAMOT

Magyarországon csak néhány éve termelnek a Szovjetunióból kapott magvakkal gyapotot, de máris egyre többen jelentkezők szerződéses gyapottermelésre.

A gyapotföldeken a műtrágyázást tavasszal végezték. A szovjet tapasztalatok azonban bebizonyították, hogy a gyapot természetesen lényegesen megnöveli a műtrágyát már ősszel szórják el.

Fontos, hogy a cukorrépa vetésterületén is az őszi műtrágyázást alkalmazzák a dolgozó parasztiok. Az őszi műtrágyázás a cukorrépa termését is nagymértékben növeli.

Fokozott lendülettel folyik a cukorrépa beszállítás

Az őszi mélyszántáson kívül az időszak legfontosabb mezőgazdasági feladata a cukorrépa felszedése és elszállítása az átvevő helyre, hogy a cukorgyárak teljes kapacitással dolgozhassanak. A legfontosabb központi kérdés, amely a dolgozó parasztságra hárul, a cukorrépa beszállítása a kijelölt átvevő helyre. A cukorgyárak több községben már október 31-re befejezik a cukorrépa átvételét, általában Hajdú-Biharban november 7-re befejezik az átvételt.

Éppen ezért fontos, hogy a dolgozó parasztság pontosan és lelkiismeretesen eleget tegyen kötelességének a megjelölt időre szedje fel és szállítsa be a cukorrépat.

Hajdú-Bihar megye minden részében fokozott lendülettel folyik a cukorrépa átvétele, a dolgozó parasztság átérve ennek a jelentőségét, biztositani kívánja a dolgozó cukorellátását, a cukorgyártás zavartalanítását és eleget tesz a cukorrépa időben való szállításának.

Akinek kivették a szívet

Még nyáron történt, hogy Görbeházán szóvált, tettlegesség, majd véres verekedés történt. Debreceni Sándor hajdúbosszörnyényi lakos, aki Görbeházára ment szármáért, a vendéglőben összeküldönbözőt Szőke László görbeházi lakossal, aki Budapestben gyárban dolgozik. Debreceni nem akart nótázni Szőke felhívására sem, mire szóváltás támadt, poharak repültek Debreceni meg is sérült a fején, míg Debreceni kést rántva, szívszúrta Szőke Lajost, a szív felső kamráját érte a szúrás. Együtt vitték be a debreceni klinikai telepre Debreceni és Szőke Lajost. Az orvosok Szőke Lajoson hogy életet megmentésék, ritka, egyedülálló operációt hajtottak végre: kivették a szívet; addig injekciókkal tartották benne az életet a szívet több órással összevarrták, majd visszatették.

Az operáció, az orvostudomány csodája, sikerült. Szőke Lajos élet megmentették és most tanúként jelent meg a debreceni megyei bíróság dr. Szerdahelyi László tanácsa előtt. Ugyanis a késelés, szívszúrás miatt Debreceni ellen szándékos emberölés bűntette kiszérelte miatt megindult az eljárás és ügyét most tárgyalta a bíróság. Szőke a tárgyaláson kijelentette, hogy nem haragszik Debrecenire, nem is kívánja a megbüntetését, örül, hogy visszakért a halál küszöbéről az életbe a csodálatos szívroperáció révén.

A megyei bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után megállapította Debreceni bűnösségét szándékos emberölés büntette kiszérelésében és hathónapi börtönre ítélte az enyhítő körülményeket figyelembevéve. Debreceni fellebbezett az ítélet ellen.

